

N:o 24.

Ank. till Riksd. Kansli den 22 Febr. 1873, kl. 11 f. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, om meddelande af vissa bestämmelser rörande förvaltningen af Statens till bergshandteringens understöd anslagna skogar; Gifven Stockholms Slott den 30 Januari 1873.

Sedan, uti en till Kommers-kollegium den 1 November 1865 ingifven skrift, Bruksegaren H. Petre, med förmälan att en genom Bergskollegii resolution den 21 April 1706 till understöd för bergshandteringen upplåten allmänningskog om 10,938 tunland i Thorsåkers och Ofvansjö socknar af Gefleborgs Län för närvarande sköttes så, att, om samma behandling af skogen äfven hädanefter finge fortfara, densamma komme att förstöras, anhållit att omförmälda kog måtte genom Kollegii försorg varda ställd under vård af Skogsstyrelsen och skogsstaten samt ej mindre bergmästaren i 3:dje bergmästaredistriktet än äfven Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet, vederbörande hemmansägare och åbor samt Skogsstyrelsen afgifvit yttranden öfver berörda ansökning, har bemälda Kollegium i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t den 20 Mars 1868 anfört, bland annat, att af hvad i detta ärende förekommit och särskildt af hvad i vederbörande jägmästares redogörelse beträffande allmänningsens nuvarande beskaffenhet och behandling funnes anfördt, Kollegium ansåge framgå, att skötseln och sättet för användandet af berörda kog icke vore sådana, att de erbjöde behöriga garantier för skogens bestånd och än mindre medgäfve afkastningens uppbringande till hvad densamma under tillämpning af tidsenlig skogskultur

Bih. till Riksd. Prot. 1873. 1 Saml. 1 Afd. 11 Häft.

skulle och borde med tryggande af nämnda bestånd kunna blifva. I betraktande häraf, och enär numera ej heller billigtvis syntes kunna fordras, att en tjänsteman med de åligganden, som en bergmästare, hvilken jemväl saknade underordnade, i skogsskötseln kunniga, på stat anställda biträden, skulle vara i tillfälle att utöfva den kontroll i förevarande hänseende, som för skogens ändamålsenliga handhafvande vore af nöden, har vidare Kollegium, — som i Skogsstyrelsens förordande af den åtgärd, som sökanden begärt, funne ökad stöd för lämpligheten och behöfligheten af en sådan åtgärd, — lika med Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, yttrat den åsigten, att allmänningens ställande under vederbörande skogstjänstemäns tillsyn och vård icke kunde annat än såväl i Kronans intresse främja en förbättrad hushållning å ifrågavarande skog, som ock lända nyttjanderätts-innehafvarne till framtida fördel, hvarföre ock Kollegium, som af anförda skäl funne sig böra ärendet Kongl. Maj:ts pröfning underställa, dervid i underdånighet föreslagit, det Kongl. Maj:t täcktes i nåder förklara, att berörda allmänning skulle, med bibehållande för dem, åt hvilka skogen blifvit till nyttjande upplåten, af rätt till det i utfärdade resolutioner i sådant hänseende bestämda skogsfång, hädaneftre ställas under Skogsstyrelsens öfverinseende samt vederbörande skogs- och jägeristats tillsyn och vård, för att, med tillämpning af den hushållningsplan, som, med fästadt afseende å bemälda hemmans- eller lägenhetsinnehafvares berättigade behof härutinnan, kunde vara i behörig ordning uppgjord och fastställd, på ett ändamålsenligt sätt handhafvas och skötas.

Sedan Kongl. Maj:t, med anledning af hvad sålunda rörande omförmälda allmänningsskog förekommit, anbefallt Kommers-kollegium och Skogsstyrelsen att inkomma med gemensamt utlåtande, i hvad mån den Bergsöfverstyrelsen och bergsstaten nu tillkommande befattning äfven med *andra* allmänna skogar lämpligen må böra på Skogsstyrelsen och skogsstaten öfverflyttas, så hafva Kommers-kollegium och Skogsstyrelsen uti underdånig skrifvelse den 19 Mars 1872 afgifvit utlåtande i ämnet och dervid, bland annat, anmält, hurusom, för åstadkommande af erforderlig utredning af de till ärendet hörande förhållanden, dels yttranden infordrats från samtliga bergstjänstemännen i orterna, ej mindre i fråga om hvilka till bergverk och bruk anslagna skogar vore, såsom icke behandlade i den ordning Kongl. kungörelsen den 4 Februari 1811 föreskrefve, att anses såsom föremål för den nu åsyftade åtgärden, än äfven rörande lämpligheten af denna åtgärd, dels nyttjanderättsinnehafvarne af dessa skogar lemnats tillfälle att sig i ämnet utlåta,

dels ock påkallade undersökningar blifvit i de hos Kommers-kollegium förvarade, ärendet angående handlingar verkställda.

Efter redogörelse för hvad härvid förekommit, deraf bland annat visade sig, att de till bergsbrukets understöd anslagna skogar, hvilka icke undergått den behandling, som i nyssnämnda Kongl. kungörelse den 4 Februari 1811 funnes föreskrifven, vore till antalet 37 med en areal af tillsammans 63,232 tunland 29 $\frac{7}{16}$ kappland, eller 354,104,43 kvadratref, deraf 45,394 tunland 5 $\frac{1}{2}$ kappland eller 254,207,4 kvadratref utgjordes af skog, skogsmark eller skogbärande mark, hafva i sjelfva hufvudfrågan de båda embetsverken, med erinran att Bergsöfverstyrelsens nuvarande befattning i afseende på de till understöd för bergsbruket anslagna och bibehållna skogar vore af tvåfaldig art och innefattade å ena sidan utöfvandet genom bergstjenstemännen af tillsyn å skogens vård samt å andra sidan dels, i vissa fall, verkställandet, likaledes genom bergstjenstemännen, af skogsfångets fördelning emellan de dertill berättigade, dels ock åliggandet att, der grufvor, till hvilkas betjening skogar blifvit anslagna, utginge eller lemnades öde, förordna om sådana skogars upplåtande till andra i orten varande grufvor, hvilka deraf kunde vara i behof m. m., vidare anført, att hvad först vidkomme tillsynen öfver skogarnes skötsel och vård funne, i öfverensstämmelse med hvad Kommers-kollegium i fråga om Ofvansjö och Thorsåkers allmanning hemställt, embetsverken sig äfven i afseende å öfriga ifrågasvarande allmanningar böra tillstyrka, att Bergsöfverstyrelsens nuvarande befattning dermed blefve i denna del öfverflyttad på Skogsstyrelsen och skogsstaten, hvarjemte embetsverken afgifvit förslag till de närmare föreskrifter, som borde i sammanhang med en sådan förändring meddelas. Hvad åter anginge Bergsöfverstyrelsens befattning i öfrigt med de rörande omförmälda skogar förekommande frågor af administrativ beskaffenhet, så och då dessa frågor, såsom stående i omedelbart samband med förvaltningsbestyren beträffande sjelfva bergshandteringen och deraf beroende förhållanden, syntes lämpligast kunna hädanefter som hittills behandlas af Bergsöfverstyrelsen och bergsstaten, ansågo embetsverken någon egentlig förändring i derom gällande stadganden nu icke böra ega rum.

Detta ärende har derefter, på sätt härvid bilagda utdrag af det i Statsrådet den 13 nästlidna December förda protokoll öfver finansärenden närmare utvisar, blifvit nämnda dag inför Kongl. Maj:t anmaldt; Och då det skick, hvori, enligt hvad handlingarne utvisa, en del af de till bergshandterings understöd anslagna allmänna skogar sig befinna, synes utmärka behovet af en mera än hittills verksam tillsyn öfver

dessas skogars förvaltning hvad den egentliga skogsvården angår, och det ligger i sakens natur, att en sådan tillsyn måste kunna bättre handhafvas af den både talrikare och för ändamålet mera speciellt utbildade skogsstaten, än af den egentligen för andra bestyr afsedda, fåtaliga bergs-stater, har Kongl. Maj:t, lika med Kommers-kollegium och Skogsstyrelsen, funnit den tillsyn öfver ifrågavarande skogar, som, så länge staten icke afhänt sig eganderätten dertill, tillkommer densamma att deröfver utöfva, lämpligen böra, så vidt sjelfva skogsvården angår, öfverflyttas från Bergsöfverstyrelsen och bergsstaten till Skogsstyrelsen och skogsstaten; men som dessa skogar äro att hänföra till de Kronans egendomar, om hvilka det i 77 § Regeringsformen stadgas, att de skola förvaltas efter de grunder Riksdagen derom föreskrifver, och de bestämmelser till närmare reglerande och begränsande af ofvanberörda tillsyn, som vid ärendets föredragning blifvit, enligt hvad omförmälda protokollsutdrag innehåller, föreslagna att i sammanhang med öfverflyttningens verkställande meddelas och hvilka till sina hufvudgrunder af Kongl. Maj:t gillas, i en eller annan del röra sjelfva grunderna för skogarnes förvaltning, har Kongl. Maj:t ansett någon slutlig fastställelse deraf icke böra ega rum, innan förut Riksdagens bifall till berörde delar deraf blifvit inhemtadt; viljande Kongl. Maj:t fördenskull nu, under åberopande af den närmare utredning af målet, som i det bilagda protokollsutdraget förekommer, äska Riksdagens medgifvande det stadgas måtte:

att ifrågavarande skogar, hvilka fortfarande komma att oförryckt bibehållas för de ändamål, hvartill de blifvit anslagna, skola under öfverinseende af Skogsstyrelsen förvaltas efter hushållningsplaner, grundade på vetenskapliga regler och fastställda af bemälda styrelse;

samt att sjelfva förvaltningen i de fall, då nyttjanderätts-innehafvarne antingen sådant sjelfva begära eller ock icke rätta sig efter den fastställda hushållningsplanen jemte öfriga föreskrifter, som Kongl. Maj:t eller Skogsstyrelsen i afseende på skogens begagnande meddelar, skall, i sistnämnda fall efter pröfning och beslut af vederbörande länsstyrelse, öfvertagas af statens skogstjenstemän.

Handlingarne i detta mål skola Riksdagens vederbörande Utskott tillhandahållas; Och förblifver Kongl. Maj:t Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

C. Fr. Wærn.

*Utdrag af Protokollet öfver Finans-ärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i Stats-Rådet å Stockholms Slott den 13 De-
cember 1872.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern *Adlercreutz*,
Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena *Grefve von Platen*,
Statsråden: *Bredberg*,
Berg,
Friherre *Leijonhufvud*,
Wærn,
Wennerberg,
Bergström,
Friherre *Alströmer*,
Weidenhielm.

Departements-chefen, Statsrådet *Wærn* föredrog i underdånighet:

Dels handlingarne i målet angående nedannämnda, af Bruksegaren *H. Petre* hos Kommers-kollegium gjorda ansökning, att en till understöd för bergsbruket upplåten allmänningskog i Thorsåkers och Ofvansjö socknar af Gefleborgs län måtte ställas under Skogsstyrelsens vård, dels ock handlingarne till den, i sammanhang med behandlingen af detta ärende, uppkomna fråga, i hvad mån den Bergsöfverstyrelsen och bergsstaten nu tillkommande befattning äfven med andra allmänna skogar lämpligen må böra på Skogsstyrelsen och skogsstaten öfverflyttas.

Af dessa handlingar inhemtades, bland annat, följande:

Uti en till Kommers-kollegium den 1 November 1865 ingifven skrift, hade Bruksegaren *H. Petre*, under anförande att inom ofvannämnde socknar funnes en Kronan tillhörig allmänningskog, som genom Bergs-kollegii resolution den 21 April 1706 blifvit anslagen till understöd för skoglösa hemman i dessa socknar, med tillstånd för bergmästaren att meddela utsyning ej mindre till kolning för hytte- och bergsbruk än till byggnadsvirke och gårdfång åt dylika hemman, samt att nämnde kog, å hvilken Hofors och Hammarby bruksegare, såsom innehafvare af åtskilliga bland berörda hemman, egde rätt till andel i skogsfång, enligt en vid ansökningsskriften fogad, af Jägmästaren i Gefleborgs län *F. W. Berg* den 1 November 1862 affattad beskrifning med tillhörande förslag till hushållningsplan, skulle, derest samma behandling af skogen hädanefter som hittills finge fortgå, förstöras — å bemålde bruksegares vägnar, anhållit att, genom Kommers-kollegii åtgärd, ifrågavarande allmänningskog, som innefattade en areal af icke mindre än

10,938 tunland, deraf 9,270 tunland till skogsbörd tjenlig mark, måtte varda ställd under vård af Skogsstyrelsen och tillsyn af jägeristatens tjenstemän i länet, hvarigenom icke kunde uppstå något hinder mot användandet af den afkastning skogen rätteligen borde lemna och som otvifvelaktigt genom tillämpning af den föreslagna hushållningsplanen kunde i framtiden betydligt förökas för det ändamål, hvartill allmänningen blifvit anslagen.

Efter det ej mindre bergmästaren i tredje bergmästaredistriktet, än äfven Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet, vederbörande hemmanssegare och åbor samt Skogsstyrelsen afgifvit yttranden öfver förenämnda ansökning, hade Kommers-kollegium, uti underdånig skrifvelse den 20 Mars 1868, förmält, bland annat, att, af hvad i detta ärende förekommit och särskildt af hvad i Jägmästaren Bergs ansökningen bifogade redogörelse beträffande allmänningens nuvarande beskaffenhet och behandling funnes anfördt, Kollegium ansett framgå, att skötseln och sättet för användandet af berörde skog icke vore sådane att de erbjöde behöriga garantier för skogens bestånd och än mindre medgåfve afkastningens uppbringande till hvad densamma under tillämpning af en tidsenlig skogskultur skulle och borde med tryggande af nämnde bestånd kunna blifva. Öfver allmänningen hade sedan år 1702, då densamma kartlades, någon karta icke blifvit upprättad förr än en af Jägmästaren Berg åberopad, år 1833 tillkommen affattades. Då allmänningen, i följd af föreskriften i Kongl. brefvet den 29 Januari 1824, angående grufveskogars taxerande, af Bergs-kollegium den 19 Februari 1829 till rekognitionsafgift skattlades, skedde detta, i anseende till förstnämnda kartas oanvändbarhet för ändamålet, med ledning af en år 1807 upprättad karta öfver Ofvansjö socken, dock med förklarande att beräkningen af skogsafkastningen i brist af ordentlig karta ej kunnat annat än provisionelt uppgöras, äfvensom att, så snart behörig karta hunne anskaffas, allmänningen skulle ånyo taxeras, en åtgärd som hittills likväl icke blifvit vidtagen. Äfven den sedermera, år 1833, upprättade kartan vore, enligt hvad Jägmästaren Berg uppgifvit, ofullständig, så att den af bemälda jägmästare förslagsvis upprättade hushållningsplan i följd häraf icke heller kunnat uppgöras med den noggrannhet, som en fullständig och för en längre tid afsedd anordning härutinnan kräfde. Emellertid uppginge den af Jägmästaren Berg med hänsigt till skogens bestånd beräknade afverkning, hvilken ändock förnåldes vara lågt upptagen, till ett årligt belopp af 3,755 stigar kol, under det att skogen vore taxerad för en afverkning af endast 1,320 staftrum ved, motsvarande 1,980 stigar kol, à 12 tunnor på stigen. Och att, efter denna beräk-

ning, skogstillgången äfven under förevarande omständigheter medgäfvade en förbrukning af 388,000 kubikfot, oaktadt den vid taxeringen blifvit uppskattad till en förbrukning, motsvarande endast 174,240 kubikfot, ådagalade, bland annat, å ena sidan, att en föregående uppskattning, enligt hvilken afgiften till Kronan skulle utgöras, betydligt understeg det belopp, som verkligen varit att disponera, samt, å andra sidan och med hänsyn till det skick, hvori allmanningen enligt förmälan då befunnes, att skogstillgången vare sig genom öfverafverkning eller missvård eller bådadera i förening medtagits med en sådan större virkesmassa än den vid berörda uppskattning till förbrukning beräknade.

I betraktande af samtliga dessa omständigheter, och enär, på sätt sökanden antydt, numera icke heller billigtvis syntes kunna fordras, att en tjänsteman med de åligganden som en bergmästare, hvilken jemväl saknade underordnade, i skogsskötsel kunniga, på stat anställda biträden, skulle vara i tillfälle att utöfva den kontroll i förevarande hänseende, som för skogens ändamålsenliga handhavande vore af nöden, hyste Kommers-kollegium, som i Skogsstyrelsens förordande af den af sökanden föreslagna åtgärdens vidtagande funne ökad stöd för lämpligheten och behöfligheten af en sådan åtgärd, lika med Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, den åsigten, att allmanningens ställande under vederbörande skogstjänstemäns tillsyn och vård icke kunde annat än så väl, i Kronans intresse, främja en förbättrad hushållning å ifrågavarande skog som ock lända nyttjanderättsinnehafvarne till framtida fördel. Kommers-kollegium hade likväl, på anförda skäl, ansett sig böra ärendet Kongl. Maj:ts nådiga pröfning underställa, hvarvid Kollegium i underdånighet föreslagit, det Kongl. Maj:t täcktes i nåder förklara, att berörda allmänning skulle, med bibehållande för dem, åt hvilka skogen blifvit till nyttjande upplåten, af rätt till det i utfärdade resolutioner i sådant hänseende bestämda skogsfång, hädanefters ställas under Skogsstyrelsens öfverinseende samt vederbörande skogs- och jägeristats tillsyn och vård, för att, med tillämpning af den hushållningsplan, som, med fästadt afseende å bemålde hemmans eller lägenhetsinnehafvares berättigade behof härutinnan, kunde varda i behörig ordning uppgjord och fastställd, på ett ändamålsenligt sätt handhafvas och skötas.

Sedan Kongl. Maj:t, med anledning af hvad i målet förekommit, rörande deruti omförmålda allmanningsskog i Thorsåkers och Ofvansjö socknar, medelst nådig remiss, anbefallt Kommers-kollegium och Skogsstyrelsen att inkomma med gemensamt underdånigt utlåtande i hvad mån den Bergsöfverstyrelsen och bergsstaten nu tillkommande befatt-

ning äfven med andra allmänna skogar lämpligen må böra på Skogsstyrelsen och skogsstaten öfverflyttas;

Så hade Kommers-kollegium och Skogsstyrelsen uti underdånig skrifvelse den 19 nästlidne Mars afgifvit det sålunda infordrade utlåtandet och dervid till en början anmält, hurusom, för åstadkommande af den utredning af de till ärendet hörande förhållanden, hvilken bort fullgörandet af den nådiga befallningen föregå, dels yttranden infordrats från samtliga bergstjenstemännen i orterna ej mindre i fråga om hvilka till bergverk och bruk anslagna skogar vore, såsom icke behandlade i den ordning Kongl. kungörelsen den 4 Februari 1811 föreskrefve, att anses såsom föremål för den nu åsyftade åtgärden, än äfven rörande lämpligheten af denna åtgärd, dels ock nyttjanderättsinnehafvarne af dessa skogar lemnats tillfälle att sig i ämnet utlåta, hvarefter, och sedan bemälde vederbörande blifvit sålunda hörde, påkallade undersökningar blifvit i de hos Kommers-kollegium förvarade, ärendet angående handlingar verkställda.

Af hvad i sådant afseende förekommit hade det visat sig, att de till bergsbrukets understöd anslagna skogar, hvilka icke undergått den behandling, som i nyssnämnda Kongl. kungörelse den 4 Februari 1811 funnes föreskrifven, vore till antalet 37 stycken; att hela arealen, inom de yttre gränserna, af nyssberörda Kronan tillhöriga allmänningstrakter, utgjorde tillsammans 63,232 tunland 29 $\frac{1}{20}$ kappland, eller 354,104,43 qvadratref, samt att den del deraf, som beräknats att bestå af »skog», »skogsmark» eller »skogbärande mark», upptog ett område af tillsammans 45,394 tunland 5 $\frac{4}{5}$ kappland, motsvarande 254,207,4 qvadratref.

Beträffande derefter frågan, i hvad mån den Bergsöfverstyrelsen och bergsstaten nu tillkommande befattning med de allmänna skogarne lämpligen må böra på Skogsstyrelsen och skogsstaten öfverflyttas, så hade af de bergstjenstenän, som i saken sig yttrat, de fleste, nemligen bergmästarne i första, fjerde, femte, sjette, sjunde och åttonde bergmästaredistriktet, äfvensom den då tjänstförrättande bergshauptmannen vid den numera indragna bergshauptmanstjensten i Falun, på anförda skäl, tillstyrkt öfverflyttning på Skogsstyrelsen dels, och utan inskränkande vilkor, af befattningen i dess helhet, dels af tillsynen å samt bestyret med skogarnes skötsel och vård äfvensom med utsynings verkställande, men med bibehållande hos Bergsöfverstyrelsen och bergsstaten af befattningen i öfrigt, hvaremot endast bergmästarne i tredje och nionde bergmästaredistriktet samt bergshauptmannen vid Sala silfververk afstyrkt någon åtgärds vidtagande i den ifrågaställda riktningen. Bland innehafvarne

innehafvarne af nyttjanderätten till de här afsedda skogarne hade endast några få yttrat sig emot vidtagandet af någon förändring i nu bestående förhållanden, nemligen, förutom innehafvarne af Strossa samt af Ånsjö och Kallklinta grufveallmänningar, hvilka innehafvare förnämligast blott antydt hvad de i slikt hänseende funne vara »icke behöfligt», dels disponenten af de till Dannemora grufvor anslagna skogar, hvilken, med åberopande af, bland annat, ett Kongl. bref den 10 Augusti 1696, deri förordnas, att dessa, grufvan till hjälp och understöd anslagna, skogar skulle under grufvan taxeras, förmålt sig anse, att, enär samma skogar vore Dannemora grufvor underlagde utan annat vilkor än att skatt för dem till Kronan utgjordes, de icke kunde hänföras till sådana allmänningstrakter, som nu, enligt hvad ifrågasatt blifvit, skulle ställas under Skogsstyrelsens och skogsstatens vård och förvaltning; dels intressenterne i Sala bergslag, som förmenat, att större kostnader och andra olägenheter skulle af öfverflyttningen blifva en följd, som uttalat den »åsigt och önskan, att en sådan öfverflyttning ej måtte komma att vidtagas så länge bergslaget på samma kontrakt som hittills innehar silfververket af nämnde skog»; dels egaren af Tunabergs kopparverk, hvilken protesterat mot öfverflyttningen, under förmenande att en sådan förändring, på grund af ett Bergs-kollegii utlåtande af år 1757, icke borde emot hans uttryckliga önskan kunna företagas; liksom ock egarne af Åkers styckebruk, såsom det ville synas i enahanda syfte, anmärkt, att de, på grund af Kongl. resolutionen den 7 Maj 1802, ansåge de till bruket upplåtna allmänningstrakter tillhöra »sådana rekognitionsskogar, som genom särskilda författningar blifvit under en mera bestämd besittningsrätt åt bergverken upplåtne» och således, i öfvensstämmelse med stadgandet i Kongl. kungörelsen den 4 Februari 1811, icke underkastade den behandling, som för andra rekognitionsskogar vore föreskrifven; hvaremot af öfrige allmänningssinnehafvare, som sig i ämnet yttrat, icke någon bestridt det lämpliga deri, att bestyret med tillsynen å skogens vård af Skogsstyrelsen och skogsstaten handhades.

Kommers-kollegium och Skogsstyrelsen hade derefter anført:

Enär, med hänsigt till den nu föreliggande frågans beskaffenhet, Bergsöfverstyrelsens befattning med de till understöd för bergsbruket anslagna och bibehållna skogar vore att anse såsom en tvåfaldig, nemligen, å ena sidan, i hvad anginge utöfvandet, genom bergstjenstemännen, af tillsynen å skogens vård, samt, å andra sidan, beträffande så väl, i vissa fall, verkställandet, likaledes genom bergstjenstemännen, af fördelningen af skogsfånget emellan de dertill berättigade, som ock ålig-

gandet att, der grufvor, till hvilkas betjening skogar blifvit anslagna, skulle utgå eller öde lemnas, förordna om sådana skogars upplåtande till andra i orten varande grufvor, hvilka deraf kunde vara i behof, m. m., så och då de vilkor, som betingade ett ändamålsenligt handhafvande af denna befattning, vore i ena och andra fallet väsendtligen skiljaktiga, syntes sådant böra läggas till grund för sakens ordnande i enlighet med hvad, i hvardera afseendet, dessa vilkor gäfvit vid handen.

Hvad då först vidkomme skogarnes skötsel och vård med dertill hörande bestyr, hade, i den af Bruksegaren Petres ansökning i fråga om Ofvansjö och Thorsåkers allmänning föranledda underdåniga skrifvelse den 20 Mars, å hvilken förevarande nådiga remiss blifvit tecknad, Kommers-kollegium, beträffande det ändamålsenliga och påkallade deri, att befattningen med samma allmänning, för så vidt anginge sjelfva skogshushållningen, blefve till Skogsstyrelsen och skogsstaten öfverflyttad, redan, efter Skogsstyrelsens hörande, sig i underdånighet yttrat; och enär hvad dervid blifvit angående lämpligheten och behofvet af en sådan öfverflyttning anfördt rörande nämnda skogstrakt måste i allmänhet gälla äfven om öfriga, nu åsyftade skogar, bland hvilka, såvidt af handlingarne kunde inhemtas, väl åtskilliga blifvit af innehafvarne på ett nöjaktigt sätt vårdade, men flere andra deremot befunnos i ett icke tillfredsställande skick, hade embetsverken i denna del, såsom skäl för ett tillstyrkande af öfverflyttning å Skogsstyrelsen och skogsstaten af befattningen med sjelfva skogshushållningen äfven å de här ifrågakomna allmänningarne, åberopat hvad i hit hänförliga afseenden vore i berörda underdåniga skrifvelse omförmäldt och yttrat; dervid embetsverken jemväl, såsom ökad stöd för sin åsigt om det lämpliga i förändringens vidtagande, erinrat om det förhållandet, att befattningen med den för ett så speciellt ändamål som tillhandahållandet af virke för sjövapnet afsedda Kronans ekskog numera, genom Kongl. bref den 9 December 1870, blifvit i väsendtliga delar från Förvaltningen af sjöärendena och mariningeniörstaten å Skogsstyrelsen och skogsstaten öfverflyttad.

Mot någon förändring i nu förordad riktning hade visserligen anmärkningar af en och annan allmänningssinnehafvare blifvit gjorda, men då härvid, beträffande de andraganden som för dessa anmärkningar lagts till grund, förekomme, att, dels, i hvad anginge de till Danne-mora grufvor upplåtna skogstrakter, det åberopade Kongl. brefvet den 10 Augusti 1696 desto mindre kunde vara för saken bevisande, som föreskrifterna deri genom Kongl. bref den 11 December samma år blifvit, i fråga om skogstrakternas taxerande, upphäfd, hvarefter berörda skogstrakter, som först genom Bergs-kollegii utslag den 21 Oktober 1828

blifvit till rekognitionsafgift taxerade, dervid betraktats såsom grufveskog af den beskaffenhet, Kongl. brefvet den 29 Januari 1824 afsåg; dels, angående Sala bergslags allmänning, af, bland annat, Kongl. brefvet den 31 Oktober 1829 följde, att skogens begagnande och förvaltande skulle ske efter de särskilda hushållsordningar, som kunde finnas för ändamålet tjenliga och af Bergsöfverstyrelsen stadgas; dels, i fråga om Tunabergs allmänning, om hvilken, såvidt embetsverken hade sig bekant, under det uppgifna året 1757 icke blifvit meddelad någon annan hit hänförlig resolution än Bergs-kollegii utslag den 5 Juli nämnda år, detta utslag icke lemnade något stöd för den framställda protesten; samt dels och slutligen, vidkommande Åkers styckebruks allmänning, icke vore visadt, det denna skog skulle mer än andra, till bergsbrukets understöd anslagna, allmänningar vara undantagen från stadgandet om Bergsöfverstyrelsens och bergsstatens tillsyn öfver dylika skogar, så och då för öfrigt embetsverken ansåge det icke tillkomma den, som af staten åtnjöte förmånen af en förläning, ställd under offentlig myndighets kontroll, att under någon form bestämna, af hvilken myndighet denna kontroll skulle utöfvas, syntes de gjorda anmärkningarne härutinnan icke kunna eller böra på frågan inverka.

Under antagande således att befattningen med sjelfva skogsvården skulle till Skogsstyrelsen och skogsstaten öfverflyttas, uppställde sig den frågan, i hvilken utsträckning samma befattning skulle af bemälda myndigheter utöfvas. Ehuru dessa skogar blifvit på i viss mån skiljaktiga vilkor åt innehafvarne till nyttjande upplåtna, syntes dock för dem alla, såsom utgörande en statens egendom, böra i första rummet gälla den fordran, att de så sköttes och vårdades, att icke blott deras framtida bestånd blef behörigen tryggadt, utan äfven att det verkliga syftet med skogens upplåtande i möjligast högsta grad vunnes; äfvensom att, i sådant afseende, fullt lämpliga, på vetenskapliga grunder fotade och efter ändamålet med skogens upplåtande, för särskilda ortsförhållanden afpassade hushållningsplaner, hvilka, der sådana af nöjaktig beskaffenhet icke redan funnes upprättade, då skulle, jemte erforderliga kartor, efter vederbörligt förordnande af Skogsstyrelsen, på nyttjanderättsinnehafvarnes bekostnad uppgöras, komme att, sedan dessa planer blifvit af Skogsstyrelsen pröfvade och godkända för skogshushållningen å de allmänningar, planerna afsåge tjena till efterlefnad.

I afseende å tillämpandet af dessa hushållningsplaner, syntes det, i jemförlighet med hvad om häradsallmänningar genom Kongl. Förordningen angående de allmänna skogarne i riket den 29 Juni 1866 vore medgifvet, kunna nyttjanderättsinnehafvarne tillstädjas, att, der de så-

dant önskade, bevakningen och skötseln af skogarne, i enlighet med hvad sagda hushållningsplaner derom stadgade, under vederbörande skogstjenstemans uppsigt, sjelfve ombesörja och förestå, så framt dervid iakttoges hvad angående skogens skötsel och vård vore föreskrifvet, och för såvidt, der nyttjanderätten innehades af flere, desse förenade sig om sättet att skogsförvaltningen behörigen upprätthålla. På det att afverkningen emellertid måtte ega rum under lämplig kontroll, borde, efter embetsverkens mening, i likhet med hvad redan nu kunde anses såsom regel gemenligen gällande, stadgas, att någon afverkning å hit hänförlig skog icke finge verkställas utan efter föregången, af vederbörande skogstjensteman förrättad utsyning. Skulle åter allmänningssinnehafvare, som fått skogsförvaltningen öfvertaga, icke nöjaktigt sköta och vårda skogen, i fråga om rättigheten att samma skog handhafva, borde förfaras på sätt om häradsallmänningar vore i § 8 af nyssnämnda nådiga förordning bestämdt; och således, der skäl af den art, som i sagda § omförmäldes, förekomme till anmärkningar mot skogens vård, befattningen med denna borde, i den ordning meranämnda § gifve vid handen, af Skogsstyrelsen öfvertagas, hvarvid ock, der omständigheterna sådant påkallade, torde böra lända till hufvudsaklig efterrättelse ej mindre hvad om öfverskridande af rättighet i afseende å skogens begagnande vore i § 40 af Kongl. förordningen den 29 Juni 1866, för de i samma § omförmälda fall stadgadt, än ock hvad i § 42 af den nådiga förordningen funnes om åtals anställande m. m., vid dylik öfverträdelse, i tillämpliga delar föreskrifvet.

Af sakens egen beskaffenhet syntes följa, att, icke blott der nyttjanderättsinnehafvarne åtagit sig att skogen bevaka och sköta, utan äfven der skogsförvaltningen af Skogsstyrelsen genom skogstjenstemännen handhades, omkostnaderna för berörda skötsel och förvaltning, såsom utgifter för skogsvaktares aflöning och underhållet af dertill hörande boställe, äfvensom öfriga af hushållningsplanen eller särskilda föreskrifter föranledda kostnader, skulle af nyttjanderättsinnehafvarne gäldas, med hänsigt hvartill skogens afkastning borde i första rummet för bestridande af dylika omkostnader vara att anlita. Embetsverken förmenade att i sådant afseende för virkesfång företrädesvis å de skogar, som ställdes under skogsstatens förvaltning och omedelbara vård, borde af nyttjanderättsinnehafvare erläggas stubböres- eller skogsöres-afgift, hvilken syntes lämpligen kunna af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, sedan vederbörande skogstjensteman med beräkning rörande de antagliga kostnaderna för skogens vård inkommit och bemälda innehafvare fått sig yttra, efter förekommande omständigheter bestämmas, dervid den beräkningsgrund,

som för berörda afgift funnes lämplig och påkallad, borde, med afseende å möjligheten af inträdande vexlingar i de behof, till hvilkas fyllande afgiften vore åsyftad, för viss, icke alltför lång tid i sender, förslagsvis fem år, fastställas; och syntes ifrågavarande afgift böra af kronobetjeningen i orten uppbäras och i landtränteriet insättas, i ändamål att der för skogstjenstemannen vara att i mån af behof för skogsförvaltningen mot redovisning tillgå; hvarjemte och derest dessa skogsöresmedel, för något fall, icke blefve för nödiga utgifters bestridande tillräckliga, skogens afkastning i öfrigt skulle vara att i första rummet för dylikt ändamål taga i anspråk. Med fördel i åtskilliga hänseenden skulle utan tvifvel en anordning om skogsöres erläggande för virkesfång afven å skog, som af vederbörande nyttjanderättsinnehafvare förvaltades, kunna tillämpas, isynnerhet der skogen vore åt flere upplåten, ehuru vidtagandet af åtgärd härutinnan, för såvidt dylika skogar vidkomme, måhända kunde tills vidare få på nyttjanderättsinnehafvarne sjelfva bero. Enligt hvad handlingarne utvisade, vore så kallade skogskassor i ett och annat fall redan bildade, nemligen dels för tre af de inom Vesterbergslagen i Kopparbergs län befintliga grufveskogar, dels för Ansjö och Kallklinta grufveallmänning i Örebro län, och dels för den till Kronobergs grufvor i samma län upplåtua allmänning, varande den vid uppgifternas meddelande kända behållningen i dessa kassor beräknad för Vesterbergslagens grufveskogskassa till 7,593 R:dr 25 öre, för Ansjö och Kallklinta grufveskogskassa till 4,472 R:dr 37 öre samt för Kronobergs grufveskogskassa till 1,938 R:dr 26 öre R:mt; och skulle, derest dylika kassor mera allmänt komme till stånd, desamma, genom det gagn de måste medföra, i ej oväsentlig mån underlätta en förbättrad skogskultur, såsom utgörande hvar för sig ett slags stående fond, hvilken lemnade en omedelbar och städse påräknelig tillgång för bestridande af de med skogsförvaltningen förenade kostnader.

Då man vid upplåtandet af dessa skogar i allmänhet hade för ögat att afpassa beloppet af skogsfång efter den lägenhets behof, åt hvilken skogen till begagnande öfverlemnades, mötte mera sällan anledning till den förutsättning, att, sedan detta behof blifvit fylldt, ett öfverskott skulle, så länge behofvet fortfore, återstå att än ytterligare disponera. Fall förekomme visserligen, der en sådan förutsättning kunde anses vara gjord, och der uttryckligt förbud mot någon försäljning af skogsfång funnes meddeladt, såsom förhållandet vore, exempelvis, med Tunabergs allmänning; under det att i vissa andra fall, der omständigheterna funnits medgifva att från skogen tilldela virkesfång åt lägenhet eller inrättning, som till dylik förmån från början icke varit berättigad, sådant på

dervid stadgade vilkor, vanligen mot afgift till den eller dem, som nyttjanderätten till skogen i öfrigt innehaft, stundom fått ega rum. Att sjelfva syftet med upplåtandet af dessa skogar emellertid innebure, att något virke från desamma icke skulle vara att från skogen till försäljning i egentlig mening aflåta, kunde såsom gifvet antagas. I öfverensstämmelse härmed hade ock den grundsatsen, att rättigheten till skogsfång betingades och begränsades af det verkliga behovet i sådant hänseende för sjelfva den lägenhet, till understödjande hvaraf skogen blifvit upplåten i tillämpningen gjort sig gällande, såsom då, exempelvis, vid fråga om reglerandet af skogsanslaget till nyssnämnda Kronobergs grufvor i Örebro län, Bergs-kollegium i utslag den 29 April 1813 yttrade, bland annat, att upplåtelsen af skogen icke »medfört eller kunnat medföra någon beständig nyttjanderätt såsom beroende af malmfångets beständighet samt grufvornas mer eller mindre behof af skog; hvaraf följde, att om grufvornas behof minskades eller i anseende till grufvornas ödeläggning alldeles upphörde, egde Kronan i förhållande derefter en ostriktig rätt till skogens ytterligare disposition», i sammanhang hvarmed och efter erinran om hurusom »grufvorna aldrig erhållit någon vidsträcktare rätt till allmänningens nyttjande än som svarade emot deras behof», Bergs-kollegium pröfvade skäligt bestämma, att, utan afseende å en af vederbörande åberopad råskilnad, »skogens ålitande skall afpassas efter grufvornas verkliga behof»; och angående hvilken fråga Kongl. Maj:t sedermera, på förd klagan i målet, i nådig resolution den 22 Mars 1841 förklarade, »att i händelse det skogsbelopp, som för Kronobergs grufvors bedrivande från allmänningen nu begagnas, i framtiden icke skulle för dessa grufvor genom deras ytterligare aftagande, till större eller mindre del behöfvas», Bergs-kollegium då egde tillse, att det sålunda för samma grufvor icke behöfliga skogsbelopp måtte till understöd för andra i orten varande grufvor, hvilka deraf kunde finnas i behof, efter vederbörandes pröfning, få användas. Härtill komme jemväl att, äfven sedan numera, till följd af föreskriften i Kongl. bref den 29 Januari 1824, afgift till staten för rätt till begagnandet af de åt jerngrufvor anslagna skogar allmänneligen skulle erläggas, och hvilken afgift för närvarande utginge dels med rekognitionsafgift, gemenligen bestämd till en skilling banko för hvarje staftrum ved, eller deremot svarande aderton tunnor kol, af den afverkning, som, med hänsigt till skogens bestånd, vid taxeringen funnits böra medgifvas och beräknas, dels, enligt gällande Bevillningsstadga, med en bevillningsafgift af tjugufem öre för hvarje sådant, vid rekognitionens åsättande beräknadt virkesmått, denna afgift, på sätt Kammar- och Kommers-kollegierna i underdånigt utlåtande, angående

tackjernstiondens upphörande inom de privilegierade bergslagera, den 31 December 1867 redan antydt, icke kunde betraktas såsom ett skäligt vederlag för rättigheten till skogens begagnande, samt att beträffande de till Sala silfververk samt Atvidabergs och Tunabergs kopparverk anslagna skogstrakter, såsom varande upplättna till så kallade ädlare verk, någon rekognitionsafgift icke utginge; af hvilket allt följde, att redan rättigheten till skogens nyttjande för eget behof måste, der skogen vore af någon betydighet, anses såsom en af näringsidkaren från staten åtnjuten ej oväsentlig förmån, en förmån, som i fråga om de åtlägenheter, hänförliga till jernhandteringen, upplättna skogar än vidare ökats sedan produktionsskatt å denna handtering numera blifvit afskaffad.

Men om här af må synas framgå, att, der något öfverskott af skogsfång skulle, sedan kostnaderna för skogens förvaltning blifvit betäckta och vederbörande nyttjanderättsinnehafvare fått sina vid upplåtelsen afsedda behof fyllda, i vissa fall uppstå, detta öfverskott borde, åtminstone för så vidt detsamma ej lämpligen kunde i ofvan antydd riktning för andra till näringen hörande lägenheters behof användas, komma statsverket till godo; så och då likväl nu icke vore fråga om tillvinnandet åt Statsverket af någon större inkomst än hittills från dessa skogar eller om någon annan reglering af de för upplåtelsen eller för innehafvandet gällande vilkor, än att en ändamålsenligare anordning rörande skogarnes skötsel och vård må i allmänhet varda åstadkommen, föreställde sig embetsverken, det medgifvas kunde, att, derest, sedan kostnaderna för skogens förvaltning blifvit betäckta och nyttjanderättsinnehafvare fått sina vid upplåtelsen åsyftade behof fyllda eller på annan giltig rättsgrund stödda anspråk tillgodosedda, något öfverskott å det, enligt hushållningsplanen, till afverkning tillättna skogsfång skulle uppstå och icke kunna för det med upplåtelsen afsedda ändamål till framtida begagnande lämpligen besparas, detta öfverskott tills vidare och intill dess annorlunda kunde varda förordnad samt med bibehållen rätt för vederbörande embetsmyndighet att, i den mån omständigheterna dertill föranledde, om virkesfång å skogen författningsenligt förfoga, finge af den eller de nyttjanderättsinnehafvare, som för skogen ansvarar eller ansvara, disponeras efter anvisning och fördelning i enahanda ordning, som för sjelfva skogsfångets åtnjutande må bestämmas, helst ett sådant medgifvande syntes böra särskildt föranlåta den eller dem, som af samma medgifvande droge fördel, att i ökadtt mått vinnlägga sig om en ändamålsenlig skoghushållnings anbringande och vidmakthållande; och ansåge embetsverken, att i sammanhang härmed nyssbemälde nyttjanderättsinnehafvare jemväl kunde tillåtas att, under iakttagande, i tillämpliga delar, af de i §§ 33 och 34

af Kongl. förordningen den 29 Juni 1866 gifna föreskrifter, få, likaledes tills vidare, förfoga öfver mulbete och höslåtter, som kunde å skogen förefinnas.

Jemte det att, enligt hvad ofvan blifvit antydt, såsom regel syntes böra gälla, att någon afverkning å skogen, vare sig att denna af innehafvarne sjelfve sköttes, eller att den blifvit ställd under Skogsstyrelsens och skogsstatens förvaltning, icke finge ega rum utan efter föregången, af vederbörande skogstjensteman förrättad utsyning, ansåge embetsverken att, vidkommande den redovisning, hvilken i § 12 af Kongl. förordningen den 29 Juni 1866 för deri afsedda skogar omförmäldes, äfven här, i tillämpliga delar, borde lända till hufvudsaklig efterrättelse hvad i samma § äfvensom i derpå följande § 13 vore om sådan redovisning föreskrifvet.

Beträffande åter befattningen i öfrigt med de i afseende å hit hänförliga skogar förekommande frågor af administrativ beskaffenhet, så och då handläggandet af dit hörande ärenden, såsom stående i omedelbart samband med förvaltningsbestyren angående sjelfva bergshandteringen och de af denna beroende förhållanden, ansåges lämpligast kunna hädanefter som hittills af Bergs-öfverstyrelsen och bergsstaten omhänderhafvas, syntes någon egentlig förändring i derom gällande stadganden nu icke böra ega rum. Följaktligen skulle äfven bedömandet af behovet af skogsfång och fördelningen, der sådan ifrågakomme, af det till begagnande, enligt hushållningsplanen, tillgängliga virkesbelopp fortfarande ske genom bergmästaren, hvilken närmast borde hafva sig bekant de omständigheter, som för ett dylikt bedömande och en så beskaffad fördelning skulle ligga till grund. Om den tillgång å virke, som å skogen för året vore att påräkna, skulle bergmästaren i sådant afseende på förhand erhålla kännedom, hvilket kunde ske derigenom, att till honom öfverlemnades ett exemplar, eller ett med erforderlig fullständighet upprättadt sammandrag af den behörigen pröfvade och godkända hushållningsplanen, som borde, jemte hvad en dylik plan i öfrigt skulle innefatta, äfven innehålla upplysning om tillgång å bjelkar och storverks-träd på skogen, äfvensom om hvad af sådant gröfre virke årligen kunde afverkas, samt att för de fall, der omständigheterna möjligen påkallade särskilda uppgifter i ämnet, skogstjenstemannen hade att bergmästaren dermed tillhandagå, och skulle, för vidare åtgärd, dels bergmästaren, sedan till honom, så tidigt som för ändamålet erfordrades, anmälanden från de till skogsfång berättigade om deras behof af virke inkommit, hafva att, efter ompröfning af nämnda behof, med afseende å virkestillgången,

gången, besked i ämnet för vederbörande utfärda, dels ock skogstjenstemännen, med ledning af detta besked och i öfverensstämmelse med hushållningsplanen, verkställa utsyning, samt, i fråga om skog, som vore ställd under Skogsstyrelsens och skogsstatens omedelbara förvaltning, ombesörja, att, sedan utsyningslängden blifvit af den eller de till skogsfång berättigade qvitterad, denna längd blefve ingifven till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som om uppbörd af de för samma längd belöpande skogsöresmedel då borde föranstalta.

Ehuru utsyning af skogsfång, enligt hvad ofvan blifvit antydt och af sakens egen natur framginge, i allmänhet och under vanliga förhållanden icke finge öfverskrida hvad hushållningsplanen härutinnan anvissade, ansåge likväl embetsverken det medgifvas kunde, att, om, till följd af olyckshändelse eller annan dermed jemförlig tvingande orsak, behöfvet af virke vid bergbrukslägenhet, som från hit hänförlig skog åtnjöte skogsfång, skulle, vare sig i fråga om dimensionerna eller beskaffenheten i öfrigt af virket, eller beträffande beloppet deraf, för något år vara större, än att samma behof, med sträng efterföljd af hushållningsplanen, låte sig tillgodoses, då, och för så vidt ökad afverkning för nyssnämnda ändamål funnes kunna, utan att skogen till egentlig skada anlidades, egerum, utsyning till sådan afverkning, alltid under förutsättning att skogen ej till egentlig skada anlidades, finge verkställas; hvaremellertid vid ett dylikt medgifvande borde fästas det vilkor, att, till ersättning af hvad sålunda å skogen öfverafverkades, ett deremot svarande skogsfång skulle under de nästföljande åren inbesparas.

Till förekommande af ovisshet hos dem saken anginge, borde ock lemnas anvisning, om, hvarest och inom hvilken tid missnöje med skogstjenstemans verkställande af bergmästares anordning å skogsfång eller besked om fördelning af detta, äfvensom med förstnämnde tjenstemans redovisning i fråga om skog, som blifvit ställd under skogsstatens förvaltning, må kunna anmälas; och ansåge embetsverken det böra närmast tillkomma Skogsstyrelsen att besvär i dessa delar upptaga och pröfva; liksom ock tid för anförandet af sådana besvär syntes böra fastställas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad om tid för besvärs ingifvande i jemförliga mål vore i allmänhet gällande.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hade embetsverken henneställt, det Eders Kongl. Maj:t täcktes, jemte förklarande, att den Bergsöfverstyrelsen och bergsstaten nu tillhörande befattningen med de allmänna skogarne skulle i fråga om sjelfva skogsvården och hvad dermed stode i omedelbart samband till Skogsstyrelsen och skogsstaten öfverflyttas, meddela nådig föreskrift derom:

1:o att staten tillhöriga skogar, som blifvit anslagna till bergshand-
teringens understöd, och i fråga om hvilka Kongl. kungörelsen den 4
Februari 1811 ännu icke bort lända till efterrättelse, skola behandlas
efter behöriga, på vetenskapliga grunder fotade och för särskilda ords-
förhållanden efter ändamålet med skogens upplåtande lämpade hushåll-
ningsplaner, att sådan hushållningsplan, der den icke redan finnes upp-
rättad och af vederbörande prövas nöjaktig, skall tillika med erforder-
liga kartor, efter förordnande af Skogsstyrelsen, på nyttjanderättsinne-
hafvares bekostnad, uppgöras i enlighet med hvad som angående infö-
randet af ordnad hushållning å öfriga allmänna skogar är eller kan varda
stadgadt; att hushållningsplan, i samband med hvars uppgörande en nog-
grann afmätning af skogen bör hafva egt rum eller verkställas, och i
hvilken plan jemväl bör finnas meddelad särskild upplysning om till-
gång å bjelkar och storverksträd, med angifvande af hvad af sådant virke
ärligen kan afverkas, skall, vare sig att planen redan finnes uppgjord
eller att den först hädanefter uppgöres, underställas Skogsstyrelsens pröf-
ning och godkännande, för att derefter, och sedan planen blifvit af be-
mälde styrelse fastställd, tjena till efterrättelse; samt att i sådant afse-
ende ett exemplar af fastställd hushållningsplan, eller en sammanfattning
deraf, utvisande med behöflig fullständighet det virkesbelopp, som å sko-
gen ärligen kan afverkas, äfven skall till vederbörande bergmästare, ge-
nom Skogsstyrelsens försorg, öfverlemnas;

2:o att förvaltningen och vården af skog af ofvannämnda slag må,
under Skogsstyrelsens öfverinseende och vederbörande skogstjenstemans
tillsyn, få, der innehafvare af skogen sådant önskar eller önska, af ho-
nom sjelf eller dem sjelfve ombesörjas och handhafvas, så framt dervid
fullgöres hvad i hushållningsplanen eller genom särskilda föreskrifter är
eller varder i hit hänförliga delar stadgadt; men att i motsatt fall, äf-
vensom om, der skogen innehafves af flere, desse, vid med dem af Kongl.
Maj:ts Befallningshafvande utsatt sammantråde, ej kunna förena sig om
grunderna för skogens förvaltning och vård, bestyret dermed då skall
af skogsstaten öfvertagas;

3:o att för skog af här åsyftadt slag, hvilken ej från början ställes
under skogsstatens omedelbara förvaltning och vård, skall i tillämpliga
delar gälla hvad i § 8 af Kongl. förordningen angående hushållningen
med de allmänna skogarne i riket den 29 Juni 1866 är om häradsall-
männingar stadgadt;

4:o att någon afverkning å nu ifrågavarande skogar icke må ega
rum utan i enlighet med föregången, af vederbörande skogstjensteman
törrättad, utsyning;

5:o att kostnaden för skogens förvaltning och vård, vare sig att dessa öfvertagits af nyttjanderätts-innehafvare eller att de ombesörjas af skogsstaten, skall af bemälda innehafvare gäldas, samt att, med hänsigt dertill, skogens afkastning skall, i fall som vederbör, i första rummet vara att för betäckandet af sådan kostnad anlita;

6:o att till bestridandet af de löpande utgifterna för bevakningen och skötseln af de skogar, som ställas under skogsstatens förvaltning och vård, skall af den eller dem, som undfått nyttjanderätt till skogen, för derifrån erhållet virke erläggas viss stubböres- eller skogsöresafgift, hvilken af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, efter det så väl skogstjenstemannen med förslag angående de årliga förvaltningskostnaderna inkommit som vederbörande nyttjanderätts-innehafvare fått sig yttra, till beräkningsgrunden bestämmes hvarje gång för en tid af fem år; samt att denna afgift, om uppbörd hvaraf i mom. 8:o säges, skall i Landtränteriet insättas, för att der för vederbörande skogstjensteman vara att, i mån af behovet för skogsförvaltningen, mot redovisning tillgå;

7:o att nyttjanderätts-innehafvare, för erhållande af utsyning af dem tillkommande virke, skola om sitt behof af skogsfång göra anmälan hos bergmästaren, hvilken, efter ompröfning af samma behof, och med ledning af hvad hushållningsplanen till afverkning för året medgifver eller af särskild upplysning i ämnet, der sådan af skogstjenstemannen på förekommen anledning meddelats, genom vederbörligt, skriftligen affattadt, besked anvisar det virkesbelopp, som, i mån af det uppgifna behovets giltighet, nyttjanderätts-innehafvare eger bekomma; att, om för något fall, till följd af tvingande orsak, oundgängligen skulle erfordras större eller annan afverkning, än hushållningsplanen medgifver, sådan afverkning i föreskrifven ordning då, och för så vidt den utan att skogen derigenom till egentlig skada anlitas, kan ega rum, samt skogstjenstemannen, i ämnet hörd, detta förhållande vitsordar, väl må undantagsvis tillstädjas, men att hvad i slikt hänseende till afverkning anvisas utöfver gränserna af hvad hushållningsplanen bestämmer ovilkorligen skall inom nästföljande fem år åter inbesparas; samt att, under vanliga förhållanden, anmälan om undfående af utsyning skall till bergmästaren ingifvas före den 15 Juli, äfvensom att bergmästaren bör inom en månad derefter förberörda besked meddela;

8:o att vederbörande skogstjensteman, till hvilken bergmästarens nyssnämnda besked bör före slutet af Augusti månad aflemnas, derefter skall ej mindre, med ledning af sagda besked, verkställa behörig utsyning å skogen, än ock i de fall, der skogen är ställd under skogsstatens omedelbara förvaltning och vård, hafva att, sedan utsyningslängden blif-

vit af den eller dem, som fått sig skogs fång tilldeladt, qvitterad, denna längd insända till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som på grund af samma längd förordnar om uppbörd af derfor belöpande skogsöresmedel;

9:o att, der någon del af det för tillåten årsafverkning tillgängliga skogs fång icke skulle för de i mom. 5:o och 7:o omförmälda behof erfordras, eller icke, enligt sistnämnda mom., böra till följd af förut medgifven öfverafverkning afsättas och icke heller kunna, genom att eljest besparas, framdeles blifva för det ändamål, hvartill skogen är afsedd, användbar och lämplig, sådant öfverskott må, tills vidare och intill dess annorlunda kan varda förordnad, samt med bibehållen rätt för vederbörande embetsmyndighet att, i den mån omständigheterna dertill föranleda, om virkes fång å skogen författningsenligt förfoga, få, sedan skogstjenstemannen om beskaffenheten och beloppet af berörda öfverskott lemnat bergmästaren upplysning, af den eller de nyttjanderätts-innehafvare, som för skogen ansvarar eller ansvara, under det nästföljande året disponeras enligt anordning af bergmästaren och, der nyttjanderätten, med ansvaret för skogen, är hos flere, efter den fördelning, som bergmästaren med afseende å rätten till skogs fång i öfrigt finner skäligt uppgöra;

10:o att mulbete och höslotter å skog af här ifrågakvarande slag må, under iakttagande i öfrigt af hvad i §§ 33 och 34 af förenämnda nådiga förordning den 29 Juni 1866 är, rörande deri åsyftade skogar, i allmänhet stadgad, tills vidare få af den eller dem, som för skogen ansvarar eller ansvara, disponeras;

11:o att i fråga om skog, som af nyttjanderätts-innehafvare förvaltas och vårdas, vederbörande skogstjensteman årligen skall till Skogstyrelsen insända uppgift om den afverkning å skogen, som enligt förrättad utsyning fått ega rum, samt att för skog, som blifvit ställd under skogsstatens omedelbara förvaltning och vård, bemälde skogstjensteman likaledes årligen skall afgifva redovisning i den ordning, som i sådant hänseende är eller kan varda stadgad angående under skogsstatens förvaltning och vård ställd häradsallmänning, äfvensom att så beskaffad redovisning skall å tid och ort, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämmes och kungöres, under trettio dagar tillhandahållas innehafvare af nyttjanderätten till skogen;

12:o att, för den händelse innehafvare af hit hänförlig skog skulle öfverträda den honom eller dem behörigen medgifna rättigheten till skogens begagnande, vid sådan öfverträdelse skall vara fästadt enahanda ansvar, som i § 40 af meranämnda nådiga förordning den 29 Juni 1866 angående de i samma § åsyftade skogar är bestämdt; med behörighet

för de i § 42 af samma nådiga förordning omförmälde tjänstemän och betjente att slik öfverträdelse åtala, samt att de oloffigen afverkade skogseffekterna med beslag belägga, för den vidare åtgärd i afseende å dessa effekter, hvartill lag och författningar föranleda; samt

13:o att klander emot skogstjänstemans åtgörande i fråga om verkställandet af bergmästares anordnings- eller fördelningsbesked äfvensom mot redovisning rörande användandet af de utaf förstnämnde tjänstemän för skogsförvaltningen uppburna medel må anmälas hos Skogsstyrelsen inom den för besvärs anförande i mål, som handläggas af förvaltande myndigheter och embetsverk, bestämda tid, räknad, i förra afseendet från delfäendet af det i verkställighetsärendet meddelade beslut, och i sednare hänseendet från utgången af den i mom. 11 omförmälde tid, under hvilken redovisningen skall vederbörande tillhandahållas.

Slutligen och under förutsättning af nådigt bifall till den nu förordade öfverflyttningen, hvilken tillika med deraf beroende stadganden embetsverken ansett böra vinna tillämpning från och med den 1 Juni 1873, hade embetsverken hemställt, att de hos Kommers-kollegium hittills förvarade, angående här åsyftade skogar upprättade kartor med tillhörande beskrifningar måtte få i sammanhang med berörda förändrings inträdande till Skogsstyrelsen öfverlemnas.

Föredragande Departements-chefen anförde i underdånighet:

»Då det skick, hvori, enligt hvad handlingarne utvisa, en del af de till bergshandteringens understöd anslagna allmänna skogar sig befinner, synes utmärka behofvet af en mera än hittills verksam tillsyn öfver dessa skogars förvaltning hvad den egentliga skogsvården angår och det ligger i sakens natur, att en sådan tillsyn måste kunna bättre handhåvas af den både talrikare och för ändamålet mera speciellt utbildade skogsstaten än af den egentligen för andra ändamål afsedda fåtaliga bergsstaten, så finner jag, lika med Kommers-kollegium och Skogsstyrelsen, att den tillsyn öfver ifrågavarande skogar, som, så länge staten icke afhändt sig eganderätten dertill, tillkommer densamma att deröfver utöfva, lämpligen bör, såvidt sjelfva skogsvården angår, öfverflyttas från Bergsöfverstyrelsen och bergsstaten till Skogsstyrelsen och skogsstaten.

Beträffande de speciellare bestämmelser, hvilka i sammanhang med en sådan förändring torde böra meddelas till närmare reglerande och begränsande af berörda tillsyn, anser jag mig kunna i allmänhet instämma uti hvad embetsverken i afseende härå föreslagit, likväl med några icke oväsentliga jemkningar, hvarigenom jag hufvudsakligen velat förekomma att genom ett från det allmännas sida för långt sträckt ingripande i förvaltningens detaljer, hågen och intresset hos de särskilda skogsinnehaf-

varne att äfven å sin sida bemöda sig om befrämjande af en rationelare skogsvård skulle förlamas.

I sådant afseende har jag först och främst fäst mig vid den af embetsverken föreslagna bestämmelsen att »hushållningsplan, der den icke redan finnes upprättad och af vederbörande pröfvas nöjaktig, skall uppgöras efter förordnande af Skogsstyrelsen». Denna bestämmelse, jemförd med § 3 i 1869 års Instruktion för Skogsstyrelsen och skogsstaten skulle i tillämpningen leda derhän att för alla de bergverksskogar, der icke åtminstone vid tidpunkten för förändringens trädande i verket hushållningsplaner redan finnas upprättade, sådana planer icke skulle kunna uppgöras genom andra än af Skogsstyrelsen dertill förordnade tjänstemän vid skogsstaten eller skogsläroverken. Men då vid icke få bland ifrågasvarande skogar, enligt hvad handlingarne utvisa, dels finnas anställda för hushållningsplaners uppgörande fullt kompetente enskilde skogsförvaltare, åt hvilka skogsinnehafvarne måhända helst skulle vilja uppdraga detta arbete, dels dylika planer redan nu äro under uppgörande, hvilka, derest de icke kunna blifva färdiga till nämnda tidpunkt, icke skulle, om den föreslagna bestämmelsen får bestå, komma till något gagn, så synes mig denna bestämmelse billigtvis böra modifieras derhän, att vederbörande skogsinnehafvare lemnas någon tids rådrum att sjelfve ombesörja hushållningsplans uppgörande och att först, om de här af ej begagna sig, rättighet och skyldighet skulle för Skogsstyrelsen inträda att till sådan plans uppgörande förordna någon tjänsteman vid skogsstaten eller skogsläroverken. Jag föreslår alltså, att detta åliggande måtte tillkomma Skogsstyrelsen i alla de fall, der icke en genom skogsinnehafvarnes egen försorg uppgjord hushållningsplan ingifves till fastställelse af styrelsen före utgången af år 1874.

Vidare skulle, enligt embetsverkens förslag, villkoret för bergverkskogars vårdande och förvaltande af innehafvarne sjelfva vara, »att dervid fullgöres hvad i hushållningsplanen eller genom *särskilda föreskrifter* är eller varder i dit hänförliga delar stadgad». Då icke tillika angifves af hvem dessa särskilda föreskrifter behörigen kunna meddelas, så skulle en eller annan jägmästare af berörda stadgande kunna föranledas till den föreställningen, att *han* egde inblanda sig i skogsförvaltningen genom meddelande af särskilda föreskrifter med den påföljd att, om de åsidosattes, skogen komme att falla under hans egen förvaltning, hvilket åter skulle innebära nära nog ett upphäfvande af den skogsinnehafvarne lemnade tillåtelsen att sjelfva förvalta och vårda skogen och således icke gerna kan antagas vara embetsverkens mening. Jag hemställer derföre, att, till förebyggande af en sådan missuppfattning,

det villkor, hvarunder skogsinnehafvarne må ega att sjelfva vårda och förvalta skogen, måtte i stället angifvas vara att de i öfverensstämmelse med den förordning Eders Kongl. Maj:t lärer finna godt att i förevarande ärende utfärda ställa sig till efterrättelse den fastställda hushållningsplanen med de tillägg och ändringar deri, som af Skogsstyrelsen framdeles kunna varda föreskrifna.

En annan bland de af embetsverken föreslagna bestämmelser, som i afseende å de bergverksskogar, hvilka vårdas och förvaltas af innehafvarne sjelfva, kan anses innebära ett mindre lämpligt intrång i denna förvaltning, är föreskriften, att äfven å dylika skogar ingen afverkning må ega rum utan efter föregången utsyning af skogstjensteman. Denna bestämmelse kan icke sägas vara för konsekvensens skull påkallad af de föreskrifter, som gälla i fråga om afverkning å andra allmänna skogar, ty den afverkning, som eger rum å bergverksskogarne, sker endast i högst få undantagsfall för afsalu och är derföre i allmänhet snarare att hänföra till husbehofsafverkning, hvilken å alla allmänna skogar, som ej af skogsstatstjenstemän förvaltas, får ske utan föregången, af dem verkställd utsyning. Och då berörda bestämmelse derjemte icke kan anses oundgängligen nödig för att sätta vederbörande skogstjensteman i tillfälle att egna erforderlig tillsyn åt det sätt, hvarpå skogen förvaltas, men för skogsinnehafvarne otvifvelaktigt ofta skulle medföra omgång och obehag, så tillstyrker jag, att denna bestämmelse må utslutas. Hvad åter angår de bergverksskogar, som förvaltas af skogsstatstjenstemän, så tillhör anställande af utsyning de åligganden, hvar till de i afseende å *alla* af dem förvaltade allmänna skogar äro genom gällande instruktion förpligtade och behöfver derför icke för nu ifrågavarande skogar särskildt stadgas.

Embetsverkens förslag, att för beredande af medel till löpande utgifter för bevakning och skötsel af de skogar, som af skogsstatstjenstemän förvaltas, en särskild stubböresavgift för allt derifrån erhållet virke skulle påbjudas, kan jag icke för min del biträda, utan anser jag frågan om sättet för anskaffande af nödiga tillgångar för skogsförvaltningens bekostande vara ett ämne, som bäst öfverlemnas åt vederbörande skogsinnehafvares eget bestämmande. Detta synes så mycket lämpligare som, med endast ett eller annat undantag, hvar och en bland ifrågavarande skogar i sin helhet disponeras af en enda bruksegare eller af ett enda grufvelag. I det sednare fallet, som är det ojemförligen vanligaste, bestridas för närvarande kostnaderna för skogsvården, såsom en del af grufveförvaltningen, från grufvekassan, hvartill bolagsmännen bidraga med sammanskott efter hvars och ens andel i bolaget. Att nu

rubba en så enkel och bekväm anordning för att i stället införa den föreslagna stubböresafgiften, hvars särskilda uttaxerande icke allenast skulle, der den borde erläggas af ett bolag, som hade att betala *hela* förvaltningskostnaden, medföra ett fullkomligt gagnlost besvär, utan äfven komme att för den dertill erforderliga virkesuppmätningen föranleda eljest icke behöfliga kostnader, torde ej kunna vara lämpligt. Dertill kommer att flera bland ifrågavarande skogar innehafvas af bruksegare eller grufvelag med skyldighet att deraf lemna nödigt skogsfång till hemman och lägenheter, belägna på eller invid skogar. För alla dessa hemman och lägenheter, hvilka hittills icke deltagit i kostnaden för skogsförvaltningen, skulle den föreslagna stubböresafgiften blifva en alldeles ny börda, som väl komme bruks- eller grufegarne tillgodo, men hvarå de icke gjort anspråk. På dessa skäl anser jag det föreslagna stadgandet om stubböresafgiften böra utbytas emot en enkel föreskrift, att nödiga medel till bestridande af alla utgifter för skogens förvaltning skola af vederbörande nyttjanderätts-innehafvare, på sätt de sjelfva ega att för sig bestämma, anskaffas och i mån af behof jägmästaren tillhandahållas. Sker ej detta, så torde det böra ankomma på Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att, efter anmälan om förhållandet af jägmästaren, förordna om försäljning af skogens afkastning för året till så stor del, som erfordras till de ifrågavarande utgifternas betäckande, hvarjemte det synes kunna vara lämpligt om bemälda embetsmyndighet tillika erhöle rätt att, då verkligt behof deraf förefunnes, utanordna nödiga förskott från landt-ränteriet.

Beträffande de fall, då tvingande omständigheter någon gång kunna påkalla en större eller annan afverkning än hushållsplanen medgifver, hafva embetsverken föreslagit, att sådan öfverafverkning må tillstädjas endast »såvidt den kan ega rum utan att skogen derigenom till egentlig skada anlitas och skogstjenstemannen, i ämnet hörd, detta förhållande vitsordar.» Dessa bestämmelser finner jag mig icke heller kunna i underdånighet förorda. Om ett grufmaskineri går illa sönder eller ett svårare grufveras inträffar, så kunna omständigheterna vara sådana, att många människors bergning och kanske lif bero af att skadan ofördröjligen afhjelpes. Kan detta ej ske utan särskildt hårdt anlitage af grufveskogen, så måste ett sådant anlitage naturligtvis ega rum, utan afseende på om skogen derigenom »egentligen skadas» eller icke, hvarföre ock ett vitsord härom af jägmästaren är utan all betydelse. Pröfningen i dylika fall har endast att afse hvad behovet verkliga kräver och måste derföre tillhöra bergmästaren, men, då hans vistelseort kan vara långt aflägsen, får icke heller ett föregående samtycke af honom fordras

såsom ett *oeftergiftigt* vilkor för afverkningen, hvarom han dock i alla händelser bör ofördröjligen underrättas. Jag har derföre i sådan syftning förändrat hvad embetsverken i förevarande hänseende föreslagit.

I fråga om öfverskottsvirke, d. v. s. virke, som hvarken behöfves för det ändamål, hvartill skogen är anslagen, eller kan utan skada besparas, hafva embetsverken föreslagit, att sådant virke tills vidare må få disponeras af de nyttjanderätts-innehafvare, som för skogen ansvara. Härigenom skulle det emellertid lemnas de enskilda nyttjanderätts-innehafvarne öppet att använda berörda virke för sina enskilda behof och således för ett ändamål, som icke står i något sammanhang med det, hvarför skogen blifvit upplåten. En sådan enskild förmån af en egendom, som tillhör staten, torde dock så mycket mindre böra medgifvas, som af de medel, hvilka genom försäljning af öfverskottsvirke skulle vinnas, lämpligen kan beredas en besparad tillgång att användas till sådana större arbeten för skogens förbättrande, hvilka icke kunna anses tillhöra den ordinarie skogsvården och derföre mången gång icke skulle komma till stånd utan den lättnad, som tillvaron af en dylik, derför afsedd besparing erbjöde. För att emellertid göra nyttjanderätts-innehafvarne äfven enskildt intresserade i att skogen omsorgsfullt skötes genom utsigten till att äfven de ordinarie förvaltningskostnaderna må komma att bestridas af skogens afkastning, om densamma, sedan det egentliga grufve- eller bruksbehovet blifvit fylldt, dertill lemnar tillgång, har jag dock icke ansett det böra stadgas, att de medel, som genom försäljning af öfverskottsvirke inflyta, *endast* må användas till större skogsarbeten af ofvannämnda utomordentliga beskaffenhet, utan lemnat vederbörande öppet att dermed bestrida äfven andra kostnader för skogsförvaltningen. Utom en allmän tillsyn af bergmästaren torde någon kontroll häröfver icke lämpligen böra föreskrifvas; jag föreställer mig dock, att i allmänhet denna tillsyn skall för ändamålet vara tillräcklig.

Slutligen hafva embetsverken för de fall, då skogsinnehafvare skulle öfverträda den honom eller dem behörigen medgifna rättigheten till skogens begagnande, föreslagit, att, vid sådan öfverträdelse, ansvar såsom för åverkan skall vara fästadt. Detta förslag har hos mig föranledt åtskilliga betänkligheter, synnerligen med afseende derpå att, sedan den ovilkorliga föreskriften om att ingen afverkning må ske utan föregången utsyning af jägmästare blifvit utesluten, det är förenadt med stor svårighet att för hvarje fall med erforderlig noggrannhet bestämma när en sådan öfverträdelse skall anses hafva egt rum. Då för öfrigt i afseende å skogar, som af nyttjanderätts-innehafvarne sjelfva förvaltas, der dylika öfverträdelser väl egentligen kunna förmodas förekomma, en sådan öfver-

trädelse, om den är af ostridig beskaffenhet, alltid skulle medföra äfventyret af förvaltningsrättens förlust, tror jag det föreslagna ansvarsstadgandet kunna utan våda utelemnas, åtminstone tilldess någon erfarenhet visat, att detsamma verkligen behöfves, och hemtar jag ett ytterligare stöd för denna åsigt från den omständigheten, att något motsvarande stadgande ej finnes meddeladt i afseende på härads-allmänningarne, med hvilka nu ifrågavarande skogar äro i flera hänseenden jemförliga.

Utom de af mig nu omförmälda väsendtligare ändringar i embetsverkens förslag, har jag deruti endast vidtagit några mindre betydande jemkningar, hvilka icke torde behöfva att särskildt motiveras.

I händelse således Eders Kongl. Maj:t skulle finna skäl att gilla förslaget om öfverflyttning till Skogsstyrelsen af den nu Bergsöfverstyrelsen tillkommande befattning med statens till bergshandteringens understöd anslagna skogar, såvidt denna befattning angår sjelfva skogsvården, anser jag för min del följande bestämmelser böra i sammanhang dermed till efterrättelse meddelas, nemligen:

att omförmälda skogar skola, under Skogsstyrelsens öfverinseende, behandlas enligt vetenskapliga regler, lämpade för hvarje särskild skog efter ortsförhållandena och ändamålet med skogens upplåtande:

att i sådant afseende af bemälda styrelse fastställda hushållningsplaner, grundade å en noggrann afmätning af skogen och innefattande, bland annat, upplysning om tillgången å bjelkar och storverksträd samt om hvad af sådant virke årligen kan afverkas, böra för alla skogar af ifrågavarande slag vara att tillgå och vid skogens förvaltning lända till efterrättelse;

att der så beskaffade hushållningsplan icke redan finnes upprättad, som antingen är eller varder af Skogsstyrelsen fastställd, sådan plan skall ofördröjligen, på föranstaltande och bekostnad af dem hvilka skogen under nyttjanderätt innehafva, uppgöras och till Skogsstyrelsen för fastställelse ingifvas;

att, der hushållningsplan icke inom utgången af år 1874 blifvit till Skogsstyrelsen för fastställelse ingifven, bemälda styrelse eger förordna någon ordinarie eller extra tjänsteman vid skogsstaten eller skogsläroverken att på vederbörande nyttjanderätts-innehafvares bekostnad planen uppgöra;

att ett exemplar af hvarje fastställd hushållningsplan eller en sammanfattning deraf, som med erforderlig fullständighet utvisar det virkesbelopp, hvilket å skogen årligen kan afverkas, skall genom Skogsstyrelsens försorg vederbörande bergmästare tillställas;

att förvaltningen och vården af skog, tillhörande ifrågavarande

slag skall, der nyttjanderätts-innehafvarne sådant hos styrelsen begära, öfvertagas af jägmästaren i revieret, hvilken då har att i afseende derå iakttaga hvad enligt gällande instruktion honom i afseende å andra under hans förvaltning ställda allmänna skogar åligger;

att der åter nyttjanderätts-innehafvarne fortfarande vilja sjelfva bibehålla förvaltningen och vården af de skogar, som af dem innehafvas, de må dertill vara oförhindrade med vilkor, att de i öfverensstämmelse med de bestämmelser, som nu af mig i underdånighet föreslås, ställa sig till efterrättelse den för skogen fastställda hushållningsplanen med de tillägg och ändringar, som Skogsstyrelsen framdeles kan finna nödigt deri föreskrifva;

att jägmästaren i revieret skall häröfver hålla uppsigt och, om han finner något eftersättas eller öfverträdas, derom göra anmälan hos Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet, hvilken, i händelse anmärkt försummelse icke inom förelagd tid rättas eller nyttjanderätts-innehafvarne öfverskridit den dem enligt nyssnämnda bestämmelser tillkommande rätt till skogens begagnande, eger förordna, det förvaltningen och vården af skogen skall åt jägmästaren öfverlemnas, om hvilket förordnande Skogsstyrelsen bör ofördröjligen underrättas;

att, der skogen af jägmästaren vårdas och förvaltas, den honom därför tillkommande ersättning må bestämmas genom öfverenskommelse mellan honom och vederbörande nyttjanderätts-innehafvare, men, i händelse sådant aftal ej kan träffas, utgår efter den för skogsförrättningar gällande arfvodestaxa;

att, ehvad förvaltningen och vården besörjes af jägmästaren eller af nyttjanderätts-innehafvarne, de sednare skola ansvara för gäldande af alla därför belöpande kostnader med rätt att sjelfva för sig bestämma om sättet för tillvägbringande af de medel, som dertill behöfva anskaffas;

att, då skogen står under förvaltning och vård af jägmästaren, denne har att, sedan Skogsstyrelsens beslut i anledning af det skogsarbetsförslag, han enligt § 41 af gällande instruktion skall för hvarje år afgifva, kommit honom tillhanda, meddela nyttjanderätts-innehafvarne underrättelse om de utgifter, som till berörda besluts utförande erfordras, hvarefter nyttjanderätts-innehafvarne åligger foga anstalt derom, att nödiga medel till dessa utgifters bestridande varda i mån af behof för honom att tillgå;

att, i händelse detta ej sker eller nyttjanderätts-innehafvarne uraktlåta att till andra utgifter för skogens förvaltning och vård medel anvisa, Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, uppå jägmästarens an-

målan och sedan nyttjanderätts-innehafvarne blifvit hörda, eger dels förordna att, utan afseende å innehafvarnes nyttjanderätt, erforderlig del af skogens afkastning skall till omförmälda utgifters betäckande försäljas, dels ock, der någon gång så skulle oundgängligen tarfvas, från ränteriet af under hand varande medel utanordna förskott, som af de inflytande försäljningsmedlen i främsta rummet godtgöres;

att, hvad angår den årliga afverkningen å skogen, de, som den samma med nyttjanderätt innehafva, äfvensom alla öfriga som kunna vara till skogsfångst derå berättigade, skola årligen före den 15 Juli hos bergmästaren anmäla sitt virkesbehof, hvaruppå bergmästaren har att efter pröfning af de uppgifna behofven och med hänsyn till den afverkningstillgång, som enligt hushållningsplanen och särskilda af jägmästaren möjligen meddelade upplysningar för året förefinnes, genom skriftligt besked, som bör inom utgången af Augusti månad tillställas jägmästaren, der skogsförvaltningen af honom ombesörjes, men eljest vederbörande nyttjanderätts-innehafvare, bestänna det slag och belopp af virke, som för hvarje af bergmästaren godkänt behof får afverkas, hvarvid iakttages, att nyssnämnda afverkningstillgång icke må utan särdeles tvingande skäl öfverskridas och att, då sådant öfverskridande skett, ett deremot svarande belopp bör å de nästföljande årens afverkning inbesparas;

att, der i följd af olycksfall eller annan dylik orsak oundgängligen erfordras, att afverkning sker i annan ordning än nu är sagdt, och omständigheterna icke medgifva att bergmästarens samtycke dertill inhemtas, den nödiga afverkningen då må derförutan ega rum, dock att bergmästaren derom ofördröjligen underrättas;

att hvarje betydligare öfverafverkning eller annan tilldragelse, som kan föranleda till rubbning i hushållningsplanen, skall af jägmästaren hos Skogsstyrelsen anmälas;

att, der, sedan de af bergmästaren godkända virkesbehofven för året blifvit fyllda, ännu skulle återstå någon afverkningstillgång, som ej kan utan skada besparas, sådant förhållande bör af jägmästaren anmälas hos Eders Kongl. Maj:ts Befallninghafvande, som efter bergmästarens hörande eger meddela tillåtelse till det öfverflödiga virkets försäljande;

att de behållna medel, som genom sådana försäljningar uppkomma, tills vidare må af vederbörande nyttjanderätts-innehafvare under bergmästarens tillsyn förvaltas och användas till mera betydande arbeten för skogens förbättrande, så länge sådana af omständigheterna påkallas, samt derefter till andra utgifter för skogens vård och förvaltning;

att mulbete och höslotter å skog af ifrågavarande slag må, under iakttagande af hvad i §§ 33 och 34 af Kongl. förordningen den 29 Juni 1866 angående hushållningen med de allmänna skogarne i riket är för der åsyftade skogar i allmänhet stadgadt, tills vidare få af vederbörande nyttjanderätts-innehafvare disponeras;

att, der skogen förvaltas af nyttjanderätts-innehafvarne sjelfva, dem åligger att årligen såväl till jägmästaren som till Skogsstyrelsen aflemna förteckning öfver de skogseffekter, som under året blifvit från skogen uttagna;

att, i fråga åter om skog, som af jägmästaren förvaltas, honom åligger att såväl för de medel, han till utgifter för skogen haft om händer, som för utlemnade skogseffekter årligen afgifva redovisning i den ordning, som i afseende på härads-allmänningar, hvilka af skogsstaten förvaltas, är eller varder föreskrifven;

att denna redovisning skall å tid och ort, som af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämmes och kungöres, hållas vederbörande nyttjanderätts-innehafvare under trettio dagar för granskning tillhanda och efter denna tids förlopp af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande insändas till Skogsstyrelsen, hvilken har att dermed förfara på sätt som i afseende på dylika redovisningar för härads-allmänningar är eller varder föreskrifvet;

att klander emot denna redovisning eller emot jägmästarens åtgöranden i öfrigt må hos Skogsstyrelsen anhängiggöras inom den för anförande af besvär i administrativa mål i allmänhet stadgade tid, räknad, hvad klander emot redovisningen angår, från utgången af nyssnämnda trettio dagar, samt slutligen

att Kommers-kollegium skall samtidigt med upphörande af dess befattning i afseende på ifrågavarande skogars vård till Skogsstyrelsen öfverlemna de hos Kollegium förvarade kartor och beskrifningar rörande samma skogar.

Då emellertid ifrågavarande skogar äro att hänföra till de kronans egendomar, om hvilka det i 77 § Regeringsformen stadgas, att de skola förvaltas efter de grunder Riksdagen derom föreskrifver, och det af mig nu afgifna förslag till bestämmelser för dessa skogar i en eller annan del rörer sjelfva grunderna för deras förvaltning, så lärer detta förslag icke böra af Eders Kongl. Maj:t slutligen fastställas, innan förut Riksdagens bifall till berörda delar deraf blifvit inhemtadt. De delar af förslaget, i hvilka en sådan medverkan af Riksdagen kan anses erforderlig, synas egentligen vara dels föreskriften att ifrågavarande skogar skola förvaltas efter rationela hushållningsplaner, som fastställas af

Skogsstyrelsen, och dels bestämmelsen att förvaltningen deraf i vissa fall skall utöfvas, icke af nyttjanderätts-innehafvarne, utan af vederbörande skogsstatspersonal. Jag hemställer derföre i underdånighet, att, derest Eders Kongl. Maj:t finner de af mig i afseende å ifrågavarande skogars vård och förvaltning föreslagna bestämmelser kunna till sina hufvudgrunder godkännas, Eders Kongl. Maj:t täcktes, med tillkännagifvande deraf, äska Riksdagens bifall till meddelande af de stadganden,

att ifrågavarande skogar, hvilka fortfarande komma att oförryckt bibehållas för de ändamål, hvartill de blifvit anslagna, skola under öfverinseende af Skogsstyrelsen förvaltas efter hushållningsplaner, grundade på vetenskapliga regler och fastställda af bemälda styrelse, samt att sjelfva förvaltningen i de fall, då nyttjanderätts-innehafvarne antingen sådant sjelfve begära eller ock icke rätta sig efter den fastställda hushållningsplanen jemte öfriga föreskrifter, som Eders Kongl. Maj:t eller Skogsstyrelsen i afseende på skogens begagnande meddelar, skall, i sistnämnda fall, efter pröfning och beslut af länsstyrelsen, öfvertagas af statens skogstjenstemän.

Uppå Stats-Rådets tillstyrkande, behagade Hans Maj:t Konungen, med gillande af hufvudgrunderna i det af föredragande Departements-chefen här ofvan afgifna förslag till bestämmelser, rörande statens ifrågavarande skogar, förordna, att nådig proposition i ämnet skulle till nästa Riksdag aflåtas, i öfverensstämmelse med hvad föredragande Departements-chefen i sådant afseende hemställt.

Ex protocollo
Mildhog Lundgren.

Utdrag af Protokollet öfver Finans-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Stats-Rådet å Stockholms Slott den 30 Januari 1873.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern *Adlercreutz*,
Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*,
samt Statsråden: *Bredberg*,
Berg,
Friherre *Leijonhufvud*,
Wærn,
Wennerberg,
Bergström,
Weidenhielm och
Friherre *Alströmer*.

Departements-chefen uppläste härefter till justering följande, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts på Stats-Rådets enhälliga tillstyrkande, fattade beslut, uppsatta förslag till Kongl. Maj:ts nådiga propositioner till Riksdagen, nemligen:

2:o enligt beslut den 13 December 1872.

e) om meddelande af vissa bestämmelser rörande förvaltningen af statens till bergshandteringens understöd anslagna skogar;

Hans Maj:t Konungen täcktes, enligt Stats-Rådets underdåniga tillstyrkande, i nåder gilla berörda förslag, sådana de

finnas detta protokoll bilagda, och befallde, att, i öfverensstämmelse dermed, nådiga propositioner skulle till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo
Mildhog Lundgren.
